ಲೇಖನ 01

ಧೂಪ ಮರ
ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ "ಘರ್ಜನ" ವೀರ

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ದಟ್ಟವಾದ, ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಡುಗಳ ಒಡಲಲ್ಲಿ, ಆಕಾಶವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರುವ ಒಂದು ರಾಜಮರ ತನ್ನ ವೈಭವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಡಿಪ್ಟೆರೋಕಾರ್ಪಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ಧೂಪದ ಮರ" ಅಥವಾ "ಘರ್ಜನ ಮರ" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಮರ. ಈ ದೈತ್ಯ ಮರ ಕೇವಲ ಕಾಡಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮತೋಲನ, ಔಷಧೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಘರ್ಜನೆಯಂತಹ ಶಬ್ದ, ಗಾಳಿಯ ಚಲನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸದ್ದು, ಕಾಡಿನ ಜೀವನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಧೂಪದ ಮರದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

ಡಿಪ್ಟೆರೋಕಾರ್ಪಸ್ ಇಂಡಿಕಸ್, ಡಿಪ್ಟೆರೋಕಾರ್ಪೇಸೀ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣದ, ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಮರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಳೆಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊಡಗು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಕೇರಳದ ವಯನಾಡು, ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನೀಲಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ದಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಎನ್ ಎಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ್

ಈ ಮರವು 30-40 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ 50 ಮೀಟರ್‌ಗೂ ಮೀರಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೇರಬಲ್ಲದು. ಇದರ ನೇರವಾದ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಕಾಂಡ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾದ ಟೊಂಗೆಗಳು ಕಾಡಿನ ಮೇಲಾವರಣವನ್ನು (ಕ್ಯಾನೋಪಿ) ರಚಿಸುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಕಾಡಿನ ತಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಣವು ಕಾಡಿನ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೆರಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಿಗಳು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಧೂಪದ ಮರದ ಬೇರುಗಳು ಆಳವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಇಳಿಯುವುದರಿಂದ, ಭೂಕುಸಿತ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಬೇರುಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾಲದಂತೆ ಹರಡಿಕೊಂಡು, ಭೂಮಿಯ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರ ಕೊಂಬೆಗಳು ಮಳೆನೀರನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 5000-6000 ಮಿಮೀ ಮಳೆ ಸುರಿಯುವಾಗ, ಈ ಗುಣವು ಕಾಡಿನ ಜಲಚಕ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಮರದ ಎಲೆಗಳು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಹೊಳೆಯುವ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಹೂವುಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳು "ಪ್ಯಾರಾಶೂಟ್" ರಚನೆಯಿಂದ ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಚದರಿ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಧೂಪದ ಮರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿರುವ ದೃಶ್ಯವು ಕಾಡಿನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಧೂಪವು ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ಧೂಪವನ್ನು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಔಷಧೀಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸುಗಂಧವು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುವಾಗ, ಒಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಈ ಧೂಪದ ಸುಗಂಧವು ಕಾಡಿನಿಂದ, ಮನೆಯ ಒಡಲಿಗೆ ತಂದಾಗ, ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಧೂಪದ ಮರದ ಪಾತ್ರ

ಧೂಪದ ಮರವು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿಶಾಲವಾದ ಟೊಂಗೆಗಳು ಸಿಂಗಳೀಕಗಳಂತಹ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಸಿಂಗಳೀಕ, ಇದರ ಎತ್ತರದ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಸಂತಾನವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೇರುಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಭೂಮಿಯ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮರಗಳು ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್‌ನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಎತ್ತರದ ಧೂಪದ ಮರವು ತನ್ನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂ ಇಂಗಾಲವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಡಬಲ್ಲದು, ಇದು ಗಾಳಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಮರವು ಕಾಡಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳು ಕೀಟಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಸ್ತನಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ: ಎನ್ ಎಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ್

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಲಬಾರ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್‌ನಂತಹ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಈ ಮರದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರ ಧೂಪವು ಮಣ್ಣಿನ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಕಾಡಿನ ತಳಮಟ್ಟದ ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಧೂಪದ ಮರವು ಕಾಡಿನ ಆಹಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಕಾಡಿನ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆತು, ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಡಿನ ಇತರ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ

ಈ ಘರ್ಜನ ಮರದ ಧೂಪವನ್ನು "ಗಂಧದ ತೈಲ" ಅಥವಾ "ಧೂಪದ ರಾಳ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿದೆ. ಈ ಧೂಪವು ಉರಿಯೂತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ, ಗಾಯಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವ, ಮತ್ತು ಚರ್ಮದ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಗಂಧದ ತೈಲವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಳವನ್ನು ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದಾಗ, ಇದು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಗಾಯವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದರ ಧೂಪವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಧೂಪದ ಕಡ್ಡಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಹರಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸುಗಂಧವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳಾದ ಸೋಲಿಗ, ಕುರುಬ, ಮತ್ತು ಜೇನುಕುರುಬರಂತಹವರು ಈ ಮರವನ್ನು ಪವಿತ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮರದ ರಾಳವನ್ನು ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ, ಶಾಂತಿ ಹೋಮ, ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮರದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪೀಠೋಪಕರಣ ತಯಾರಿಕೆಗೆ, ಮರಮುಟ್ಟುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದ ಶೀತ, ಜ್ವರ, ಮತ್ತು ಗಂಟಲು ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕುದಿಸಿ, ಆವಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎನ್ ಎಂ ಗುರುಪ್ರಸಾದ್
ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಸಂಯೋಜಕರು
ಹೊನ್ನಾವರ ಫೌಂಡೇಶನ್
ಇಮೇಲ್ - guruprasad@honavar.com